

Det, det handler om, er, hvad det er for nogle arbejdsvilkår vi har her i Folketinget. Kan vi virkelig have en sagsbehandling, som ender i sådan en gang morads? Det mener jeg ikke vi kan. Hvis det er, som det er, og som hr. Kristian Jensen siger her, fint, men fakta er, at vi først fik ændringsforslaget i går formiddags, og der står, at det er ændringsforslag til tredje behandling og ikke til anden behandling.

Derfor må jeg bede om, at vi får afbrudt tredjebehandlingen, og så må vi have ministeren til at forklare, hvad sagsgangen er i det her, og om det er en rimelig facon. Man skal huske på, at Skatteudvalget har givet ministeren en næse tidligere for en utilfredsstillende betjening af Skatteudvalget, og det her er klart uacceptabelt.

Kl. 10.20

Formanden:

Der er nu af hr. Jacob Buksti stillet forslag om at standse lovforslagets behandling og henvise det til fornyet udvalgsbehandling.

Jeg skal give medlemmerne lejlighed til at udtale sig om dette forslag efter reglerne om korte bemærkninger. Hvis ingen ønsker at udtale sig herom, vil jeg vurdere det sådan, at forslaget er accepteret af Folketinget. (*Ophold*). Det er accepteret. Behandlingen standses, og lovforslaget går til fornyet behandling i Skatteudvalget, og det kommer på et senere tidspunkt til fornyet tredje behandling her i Folketinget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 117: Forslag til lov om ændring af lov om apoteksvirksomhed. (Smidiggørelse af regler om apotekerbevillinger og informationspligt for håndkøbslægemidler).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 17/12 2003. Første behandling 22/1 2004. Betænkning 11/3 2004. Anden behandling 23/3 2004).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 107 stemmer (V, S, DF, KF, SF, RV og KD) mod 2 (EL).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af lovforslag nr. L 124: Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Pædagogiske læreplaner i dagtilbud til børn).

Af socialministeren (Henriette Kjær).

(Fremsat 17/12 2003. Første behandling 15/1 2004. Betænkning 11/3 2004. Anden behandling 23/3 2004).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Villy Søvnal (SF):

Det er et principielt og et meget vidtgående forslag, Folketinget om lidt skal stemme om, nemlig hvor detaljeret Folketinget skal blande sig i, hvad der sker rundtomkring, ikke alene i vores kommuner, men nu også i vores daginstitutioner.

Det, et flertal formentlig om lidt vil vedtage, er, at vi skal indføre læreplaner, fra børnene bliver et halvt år. Man må sige, at styringssyndromet har overtaget et flertal her i Folketinget i et omfang, som man ikke rigtig skulle have forestillet sig under en regering, der kalder sig liberale.

Man går meget ned i detaljen, f.eks. anbefales det, at børn skal lege med ler. Man kunne også mene, at de skulle lege med sand, men flertallet i Folketinget beslutter nu, at der skal bygges på ler og ikke på sand. Der ligger formentlig hos flertallet nogle meget grundige overvejelser bag, at det er bedst for børn. Jeg synes, at vi måske

trænger til en lidt dybere og mere udførlig begrundelse for, hvorfor man lige præcis har valgt det materiale som godt for børn.

Men bortset fra det er det her jo også et udtryk for principiel politik på den måde, at det er to børnesyn og menneskesyn, der støder sammen. Det ene bygger på, at alt, hvad der overhovedet kan reguleres i den her verden fra statsmagtens side, skal reguleres, alt, hvad der kan detailreguleres, vil Folketinget blande sig i.

Så man kan sige, at Folketinget er delt i to grupper, en frihedselskende gruppe, der tror på, at ikke alt skal styres, tror på, at børns udvikling stimuleres langt bedre ved udviklingstiltag end ved, at man laver læreplaner for børn, og så den gruppe, der ønsker at styre meget detaljeret.

Begrundelsen fra regeringens side med, at man vil styre alt i detaljer for børn, er, at man mener, at det vil have en gunstig virkning i kampen mod den negative sociale arv. Jeg tror, man bliver meget skuffet. Forslaget er også på den måde uambitiøst, at det ikke er en ret stor indsats, man har regnet med. Det kan man aflæse på økonomien.

I virkeligheden er tragikken i det her vel, at indsatsen over for den sociale arv ligger et helt, helt andet sted. Vi har en regering, der ifølge rapporten lige før jul fra Rådet for Socialt Udsatte har placeret 65.000 mennesker på indkomster, der er ekstremt lave. Det betyder, at vi får en gruppe børn, der i forhold til andre børn ikke har de samme muligheder for at deltage i det almindelige liv, for at deltage i foreningslivet. Det vil sige, at regeringen sammen med Dansk Folkeparti placerer en gruppe på 65.000 mennesker på et forsørgelsesgrundlag, der er ekstremt lavt i forhold til, hvad vi tidligere har eksperimenteret med i det danske samfund.

Kl. 10.25

Hvad tror man, det betyder for den negative sociale arv? Jeg er ikke i tvivl. Det betyder, at vi vil opleve børn, der alene af økonomiske grunde lever et liv, som ikke kommer til at ligne de andres liv. Det er dem, hvis forældre er på de lave kontanthjælpssatser, det er dem, der er på den lave starthjælp. Det er grupper.

Det andet punkt er, at regeringen sammen med Dansk Folkeparti har bidraget til at forringe daginstitutionsområdet. Fra sidste år til i år er det 70 pct. af kommunerne, altså 7 ud af 10, der har skåret på daginstitutionerne. De har gjort det i form af forringet normering, de har gjort det i form af kortere åbningstid, altså færre voksne omkring barnet.

Hvad monstro det betyder for den negative sociale arv? Det er ikke så svært. Det betyder, at de børn, der har brug for, at voksne er rundt om dem, får det sværere, at de får mindre hjælp, end de gjorde før.

Hvis man skal bekæmpe den negative sociale arv, så siger al tilgængelig forskning, at det bedste tilbud er ordentlige daginstitutioner, velnormerede daginstitutioner, hvor voksne kan være til stede og hjælpe de børn, der har brug for det. Derfor ville det være et forslag med en helt anden tyngde i indsatsen mod den negative sociale arv, hvis regeringen lod være med at klemme daginstitutionsområdet så voldsomt, som det sker på grund af de stramme kommuneaftaler.

En anden indsats, som også ville have direkte betydning i forhold til den negative sociale arv, ville være en indsats i de meget belastede boligområder, vi har. Der har man jo afskaffet de ordninger, hvor der var sociale medarbejdere i de mest belastede boligområder, med den konsekvens, at de steder, hvor vi direkte kunne hjælpe børn, der har problemer, har man forringet deres muligheder.

I SF vil vi ikke være med til at detailregulere børns liv i det omfang, det sker her. Vi vil ikke være med til bare at antyde, at det her vil have nogen som helst indflydelse på kampen mod den negative sociale arv. Det er bedre daginstitutioner, det er en bedre indsats i de belastede boligområder, det er differentierede normeringer, hvor de børn, der kommer fra de belastede områder, får langt flere voksenpersoner omkring sig, det er de tilbud, der ville kunne hjælpe på den negative sociale arv.

Derfor stemmer SF om lidt nej til det her forslag.

Formanden:

Så er det fru Gitte Lillelund Bech som ordfører.

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg glæder mig til, at vi om lidt vedtager lov om ændring af lov om social service, som faktisk vedrører pædagogiske læreplaner i dagtilbud til børn.

I Venstre synes vi, det er vigtigt, at alle børn får muligheder. Alle børn, uanset hvor de kommer fra, uanset hvilken baggrund de har, skal gives muligheder, og vi ser rent faktisk det her spørgsmål om pædagogiske læreplaner i børnehaven som værende den måde, som vi faktisk kan give de børn muligheder på, der ikke får mulighederne med hjemmefra. Vi har set i ud-

landet, at hvis man sætter fokus på børnenes kompetenceudvikling allerede i en tidlig alder, så kan man faktisk bryde den negative sociale arv.

I Venstre ser vi det her som værende et skridt på vejen til, at vi kan understøtte alle børn, ikke bare de børn, som faktisk har nogle hjem og nogle forældre, som understøtter dem dér, men faktisk understøtte alle børn, således at børnene er parat til efterfølgende at fortsætte i vores skolesystem og på den facon fortsætte videre i vores uddannelsessystem.

Jeg vil i den forbindelse pointere, at det, der har været vigtigt for Venstre i forbindelse med de pædagogiske læreplaner, er også, at vi får lavet en pædagoguddannelse, som rent faktisk matcher det behov, der er i børnehaverne, og det er faktisk det, som regeringen har fremlagt redogørelse om her for nylig, hvor vi siger, at det er vigtigt for os, at pædagogerne rent faktisk kan specialisere sig, således at de er klar til at kunne gå ind i det naturlige arbejde, som vi finder der skal være med de pædagogiske læreplaner i dagtilbud for børn.

Derfor ser vi altså i Venstre det her forslag som værende et skridt på vejen til, at vi kan understøtte de børn, der ikke får støtten hjemmefra, og det synes jeg faktisk er meget naturligt.

Formanden:

Så er der en kort bemærkning fra fru Line Barfod fra talerstolen, nej, fru Line Barfod får lov at gå op først; så tager vi det på den måde nu.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg ville gerne høre Venstre, om ikke man kunne lave den her udvikling af pædagogernes viden, efteruddannelse osv., uden at man samtidig fra statsmagtens side bindende skulle fastlægge, hvad børnene skal lære på forskellige alderstrin, og skulle bestemme, hvad børn på et halvt år skal lære.

Kl. 10.30

Ville det ikke være muligt at bruge nogle ressourcer på at udvikle pædagoguddannelsen, uden at man skulle have den her massive statsstyring af, at alle børn skal lære noget bestemt på bestemte alderstrin?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg synes faktisk, der er en naturlig sammenhæng mellem, at vi laver en udvikling af pæda-

goguddannelsen, og at vi faktisk også arbejder med pædagogiske læreplaner i børnehaven.

Man kan gå ind og se på, hvad der faktisk sker i børnehaven – der blev lavet en undersøgelse af en børnehaven nede i en sydsjællandsk kommune for et par år siden, hvor man spurgte børnehavepædagogerne, om de nu var sikre på, at alle børnene i børnehaven både nåede at få læst historie og være ude på legepladsen og være aktive og sådan noget, og pædagogerne sagde, at alle børn både nåede at få læst historie, at tegne og at være ude på legepladsen.

Så observerede man, hvordan børnene valgte, for det var altså meget, meget frit her, og der var det altså sådan, at der var en stor gruppe børn, som kun valgte at være ude på legepladsen, der var en stor gruppe børn, som kun valgte at høre historie. Og det med at høre historie er faktisk vigtigt, hvis man skal fremme børnenes sproglige udvikling. Derfor var pædagogerne i denne her børnehave faktisk selv meget overraskede over, at de ikke havde en fornemmelse af, hvad det var, der skete i deres egen børnehave.

Jeg synes, det er naturligt, at man fra centralt hold lægger nogle overordnede linjer for, hvad det er for pædagogiske områder, man skal igennem i børnehaven. Men udmøntningen skal selvfølgelig ske ude på den enkelte institution, det skal vi slet ikke lovgive om herindefra.

Formanden:

Det ser ud til, at vi får en længere debat om det her lovforslag, og derfor vil jeg godt henstille, at støjniveauet dæmpes, så vi også kan høre, hvad der bliver sagt fra talerstolen.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg kan nu forstå på fru Gitte Lillelund Bech, at det ikke er nok, at der skal fastsættes centrale læreplaner for, hvad man skal arbejde med i børnehaverne, men man går skridtet videre og siger, at vi skal sikre, at hvert enkelt barn kommer igennem alle de her elementer.

Vil det sige, at der skal laves en registrering af, at det her barn har fået læst historie, det her barn har været ude at lege osv., så man sikrer sig, at alle børn får læst historie og er ude at lege i løbet af en uge, eller hvor meget Venstre nu forestiller sig?

Jeg synes, det bliver mere og mere vidtgående, jo mere vi hører om forslaget, og jeg synes absolut ikke, det er den måde, jeg ønsker at mine børn skal have det på – eller mine børne-

børn til den tid – når de er i en daginstitution. Jeg synes, de skal have lov til at lege, og så er der nogle perioder, hvor de kun vil være ude på legepladsen, og andre perioder, hvor de synes, de skal hygge sig inde i sofaen og høre historier.

Jeg forstår simpelt hen ikke, at man i den grad ønsker at gøre børnenes tid til tidsregistrering og minutiøse planer for, hvad de skal igennem.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Så må jeg jo bare sige, at så har fru Line Barfod i hvert fald ikke læst lovforslaget, for det er slet ikke det, der ligger i lovforslaget, og det er faktisk heller ikke det, jeg siger heroppefra.

Det, jeg siger heroppefra, er, at vi ønsker at give alle børn muligheder, også de børn, som ikke bliver stimuleret socialt, intellektuelt osv. hjemmefra. Og der mener vi faktisk, at børnehaven er et udmærket sted, som kan løfte den opgave.

Mit eksempel nede fra den sydsjællandske kommune var rent faktisk bare for at vise, at selv pædagogerne i daginstitutionen dernede faktisk ikke var klar over, hvordan deres børn i øvrigt gik rundt og havde det, hvad det var, de børn lavede.

Dermed ikke sagt, at man skal lave tidsregistrering, det mener jeg bestemt ikke at man skal lave i børnehaven. Men jeg mener da, at man som pædagog har et vist ansvar over for de børn, man har i sin varetægt, og det ansvar er altså også at sikre, at de børn, som ikke får udfordringer derhjemme, som ikke bliver støttet hjemmefra, altså bliver støttet i børnehaven, og det kan eksempelvis være ved historielæsning og andet.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

I Det Radikale Venstre forstår vi sådan set godt ønsket om at drage omsorg for, at kommunerne sørger for, at vi har gode pasningstilbud. Derfor synes vi også, det er hensigtsmæssigt, at vi har den nuværende formulering i serviceloven i § 8, så vidt jeg husker, som giver kommunerne forpligtelse til at sætte mål og rammer for, hvordan daginstitutionerne skal håndtere den opgave.

Derfor vil jeg gerne spørge Venstre, hvilke kommuner det er, der har givet anledning til den her opstramning i forhold til, hvilket indhold kommunernes tilbud skal have. For eftersom hjemmelen er der i forvejen, så må der være

nogle, der fejler. Der må være nogle, som har givet anledning til, at Venstre nu er i den kedelige situation, at man ikke har tillid til det lokale folkestyre, til de lokale politikere og til de medarbejdere, der er i kommunerne, når man finder det nødvendigt så relativt detaljeret at beskrive, hvordan arbejdet skal foregå i vores dagtilbud.

Hvad er det for nogle kommuner? Må vi ikke få at vide, hvem det er, der ikke opfylder lovens krav i dag?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg kan ikke give fru Margrethe Vestager navnene på de konkrete kommuner, men jeg kan sige, at det, der er vigtigt for Venstre, rent faktisk er, at vi i vores dagtilbud understøtter børns sprog, understøtter de sociale kompetencer, understøtter de personlige kompetencer, understøtter hele fokuset på natur og naturfænomener, de kulturelle udtryksformer, alt det, som fremgår af selve lovforslaget. Og vi synes faktisk, at det er meget naturligt, at vi fra centralt hold sætter overordnede emner op, for det er faktisk det, som vi mener er målet for vores daginstitutioner.

Kl. 10.35

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg håber, at der er rigtig mange, der lytter til den her debat og tager notits af, at vi nu for alvor har fået eksemplificeret det skifte i Venstres politik, som vi ser i de her år, et skifte, som går i retning af et totalt fravær af tillid til, at lokale medarbejdere, lokale politikere, de lokale administrationer kan sørge for, at landets lovgivning bringes til virkelighed.

Vi har en lovgivning i dag, som er en god lovgivning, som kan medvirke til, at man kan gennemføre lokale processer, som fremmer, at børnene har et udviklende, lærerigt, frit barneliv i dagtilbud og uden for dagtilbud. Men det, vi hører, er, at Venstre finder det aldeles afgørende at sikre på landsplan, fra statens side, at børnenes sociale kompetencer udvikles, at børnenes personlige udvikling sikres, at børnenes sprog sikres.

Det er en mestertænkning, og det er et fravær af tillid til landets borgere, som er uhørt i forhold til Venstres historiske rødder.

Jeg synes, det er tankevækkende, at vi på sådan en vel egentlig ret tilfældig torsdag skal have slået fast, hvor langt det er kommet med

Venstres centralisme i forhold til Venstres grundlæggende værdier.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Fru Margrethe Vestager tager fuldstændig fejl. Det, der ligger i Venstres politik, og som altid har været Venstres syn, er, at vi bl.a. skal ind og understøtte dem, som ikke kan klare det selv. Og det er lige præcis det, som det her lovforslag handler om.

Det handler om, at der er børn, som ikke har samme mulighed for udfordringer som andre børn. Det handler om, at der er børn, som ikke har mulighed for at bryde den negative sociale arv. Det er rent faktisk det, som vi går ind og løfter med det her lovforslag, og det er det, som er Venstres politik.

Vi synes rent faktisk, at vi skal sikre, at vi giver muligheder for alle børn, ikke bare de børn, som kommer fra de gode familier og de velstillede hjem. Det er det, lovforslaget går ud på, og det har været Venstres politik tidligere, og det er også fortsat Venstres politik.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det hører til den almindelige børnelærdom i den samfundsfaglige opdragelse, at liberalister engang var nogle, der var tilhængere af, at statsmagten skulle blande sig mere begrænset. Sådan forstod jeg de liberale klassikere i alt det, jeg hørte om. Nu står vi så med et forslag, der betyder, at statsmagten går ind, ikke på et voldsomt vigtigt samfundsområde, hvor et kæmpestort problem skal løses, men på et område, hvor det drejer sig om børns udvikling, og laver meget detaljerede regler for, hvad et barn skal gennemgå.

Det er jo klart, hvor inspirationen ligger i forhold til det her. Det ligger i den marxistiske pædagogik fra 1970'erne. Om Broström m.fl. kan man sige, at deres anden ungdom er oprundet med det her forslag. Det er alligevel utroligt, at en liberal regering og en konservativ socialminister skulle være dem, der genopfandt den strukturelle pædagogik, efter at alle andre forlod den til fordel for frihedstanker efter perioden i 1970'erne.

Det her er meget mere inspireret af Kreml end af Grundtvig. Det synes jeg er det store hovedproblem, som Venstre på et eller andet tidspunkt må svare på.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Det kan godt være, at hr. Villy Søvnald ikke mener, at det, at børn ikke har lige muligheder, ikke er et voldsomt vigtigt samfundsområde eller et voldsomt vigtigt samfundsproblem. Jeg synes faktisk, det er et samfundsproblem, når vi i et samfund som det danske, som er et velstillet samfund, rent faktisk stadig væk har en stor gruppe børn, som har en familiebaggrund, der gør, at de ikke kan få støtte hjemmefra, og der ved faktisk er bundet ind i den spiral, som den negative sociale arv jo er.

Derfor synes jeg rent faktisk, at vi skal tage hånd om de her børn. Jeg synes, det her er et vigtigt samfundsområde. Det kan godt være, at hr. Villy Søvnald ikke deler min opfattelse af det, men jeg synes nu altså, at det er vigtigt for Venstre at holde fast i det. Vi skal ind og understøtte dem, som ikke får understøttelsen andre steder fra.

I det her tilfælde er det altså via pædagogiske læreplaner i daginstitutionerne. Jeg tror på, at det her kan være med til at bryde den negative sociale arv. Det har vi set i udlandet, og det er mit håb, at det her kan give nogle muligheder for nogle børn, som faktisk ikke har muligheder i dag.

Formanden:

Så er det fru Sandy Brinck som ordfører.

Kl. 10.40

Sandy Brinck (S):

Da Socialdemokratiets ordfører på dette lovforslag, fru Jette Bergenholz Bautrup, ikke kan være til stede i salen i dag, har jeg lovet at fremføre et par ord på vore vegne.

Socialdemokratiet er glad for, at vi med det her lovforslag får en øget fokus på den pædagogiske del af vores pasningstilbud. Vi synes, at vi under udvalgsbehandlingen har fået klarlagt nogle af de ting, som der ret beset blev skabt tvivl om under førstebehandlingen. Vi synes bl.a., at det er vigtigt, at vi under udvalgsbehandlingen har fået klar besked om, at der er metodefrihed.

Vi hørte desværre, at min kollega, hr. Villy Søvnald, gentog repertoire omkring ler, som på sin vis forklodrede hele førstebehandlingen, fordi man ikke kunne læse, at noget stod i kursiv og i en parentes. Heldigvis har vi under udvalgsarbejdet fået klarlagt, hvordan det skal læ-

ses, nemlig at det selvfølgelig kun er temaerne, der er pligtige, men at der er metodefrihed.

En anden vigtig ting, vi har opnået under udvalgsbehandlingen, er, at det er blevet klart, at målsætningerne ikke er lovpligtige. Jeg synes, at socialministeren skabte en del usikkerhed under førstebehandlingen om, hvorvidt målene også var pligtige. Det er heldigvis under udvalgsbehandlingen blevet klarlagt, at det er de ikke. Og vi har faktisk ret stor tillid til den ekspertgruppe, som er tæt involveret i bekendtgørelsen og dermed også i den kanbestemmelse, som skal inspirere dem ude i institutionerne med hensyn til målsætningerne.

Vi synes, det er en fordel, at man fremover sikrer, at børn kommer hele vejen rundt, når vi taler om børns kompetencer. Man kan jo godt frygte, at man et sted eller to i en institution alene har fokus på bogstaver og tal.

Det Radikale Venstres ordfører, fru Margrethe Vestager, spurgte for et øjeblik siden Venstres ordfører, om vi har nogle konkrete eksempler. Nej, jeg kan heller ikke nævne kommuner, men jeg synes, det er værd at bide mærke i, at vi jo har haft en evaluering af formålsbestemmelsen, som fru Margrethe Vestager også nævnte, og i den evaluering kom det frem, at ganske mange havde meget abstrakte og meget generelle målsætninger. Vi ser frem til, at man med det her kommer et skridt videre, sådan at man ved, hvad det rent faktisk er, man går efter.

Vi var med til at lave den seneste ændring af formålsparagraffen, og vi har med glæde set, at størsteparten af kommunerne faktisk har fastsat mål for området. Men som sagt er der nogle af dem, som også må siges at være for abstrakte og for generelle til, at man kan sige, at de egentlig fungerer som målsætninger.

Alt i alt er vi glade for, at vi nu får fokus på den pædagogiske del af pasningen. Det synes vi hele tiden må være målet, når vi laver lovgivning på det her område.

Vi er glade for, at det er blevet klart, at man har metodefrihed ude i den enkelte institution, at man kan tilrettelægge indlæring og leg efter de børn, som man nu har i den institution, som man er i. Det er decentralt ud fra nogle fastlagte centrale krav til, at man skal lave en plan, men ikke til, hvad planen skal indeholde. Derfor støtter vi lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne spørge den socialdemokratiske ordfører, om det ikke er korrekt, at der ikke er ændret i lovteksten, og at det derfor stadig er sådan, at loven giver socialministeren hjemmel til at fastsætte bindende mål. Så kan det godt være, at ministeren har lovet, at i den første bekendtgørelse, der kommer ud, vil der ikke stå, at man skal lege med ler.

Det synes jeg sådan set er udmærket at ministeren ikke går ind og blander sig i, men hun har hjemmelen til det i den lovtekst, der ligger. Der har hun hjemmelen til på et senere tidspunkt – eller hvis ikke den nuværende socialminister vil, så måske en anden socialminister om nogle år – at gå ind og fastsætte, at man skal lege med ler, eller at man skal lære at binde snørebånd, eller hvad det nu ellers kan være, så man faktisk ikke har fjernet muligheden for, at man statsligt går i detaljer med, hvad der skal læres i børnehaver og vuggestuer.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

En gang imellem kan man godt blive lidt i tvivl om, hvorvidt vi skulle have haft nogle læreplaner herinde.

Må jeg henvide fru Line Barfod til spørgsmål nr. 10 i bilaget – det er også bilag nr. 10, hvilket sammentræf – hvor der faktisk bliver redegjort for, at målsætningerne ikke er bindende, men er en kanbestemmelse.

Kl. 10.45

Der bliver også ret udførligt redegjort for i bilag 10, at eksemplet med ler er et eksempel, men ikke noget, man skal, og derfor synes jeg ærligt talt, at hvis vi skal diskutere det her på et sagligt grundlag, så kunne vi diskutere de temaer, der er stillet op – dem kunne vi godt diskutere – men når metoderne er frie, så synes jeg ikke, at vi skal stå og diskutere, om det er sand eller ler, for det har jeg meget stor tillid til at man klarer ude i institutionerne, ligesom socialministeren med lovforslaget lægger op til at man skal.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det kan godt være, at vi skal have en læreplan for folketingspolitikere i at kende forskel på, hvad der står i en lovtekst, og hvad der står i diverse betænkninger, bilag osv. Det plejer fru Sandy Brinck ellers at have udmærket styr på, så det kan være, det er en fortrængning.

Men kan fru Sandy Brinck ikke bekræfte, at i lovtæksten står der stadig »bindende«? Så er den nuværende socialminister kommet med diverse svar og har lovet alt muligt i forhold til den betænkning, men en kommende socialminister vil stadig have mulighed for at lave mål omkringler og alt muligt andet, hvis vedkommende vil det. I den lovtækt, Socialdemokratiet har tænkt sig at stemme for, står der »bindende mål«, og det vil sige, at man kan fastsætte ting, der skal være bindende, og målene vil jo så stadig være bindende.

Et spørgsmål til: Er det ikke korrekt, at Steinerbørnehaverne i deres høringssvar gør opmærksom på, at med det, der ligger her, vil de have problemer i forhold til deres pædagogik, og at man dermed indskrænker de muligheder, der er for, at forældre kan vælge, hvilken børnehave de ønsker til deres børn ud fra forskellige pædagogiske opfattelser, med det, man laver her?

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg skal indrømme, at jeg har meget svært ved at forstå, at det her skulle indskrænke nogens muligheder for at have forskellige pædagogiske tilgangsvinkler.

Jeg tror, det er værd, at vi lige nævner de temaer, som loven rent faktisk går ud på: Det er sprog, det er sociale kompetencer, det er personlige kompetencer, det er natur og udtryksformer, det er krop og bevægelse. Det synes jeg er nogle meget rummelige begreber, som jeg som sagt har svært ved at se at man pædagogisk ikke skulle kunne udfylde også med den pædagogiske indfaldsvinkel, man måtte have på en særlig institution.

Det, vi blot synes er fordelene ved at få disse pædagogiske læreplaner, er, at vi nu er sikre på, at man kommer hele vejen rundt om barnets kompetencer. Og sådan som jeg kender Enhedslisten og fru Line Barfod, er jeg ret sikker på, at vi kan være enige om, at det er vigtigt, at der ikke *alene* skal være fokus på sproglig udvikling, tal og bogstaver, men at der faktisk er nogle andre ting, som er mindst lige så vigtige, og det, vi sikrer med lovforslaget her, er, at de også indgår.

Men hvordan man gør det, hvilken pædagogisk tilgangsvinkel man har til det, er stadig frit.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Først skal jeg beklage, at jeg tager korte bemærkninger, for jeg registrerede tidligere, at fru Sandy Brinck ikke er ordfører på forslaget, og derfor ønsker jeg også kun at rejse en ganske principiel ting.

En ting er, at man ønsker en øget grad af statsstyring – det gør Socialdemokratiet jo i videre udstrækning end Venstre i forbindelse med deres ideologiske grundlag, så det er sådan set forudsigeligt nok – men det, som undrer, er, at Socialdemokratiet plejer at have en god dialog og kontakt med dem, som er medarbejdere i landets dagtilbud, pædagoger, socialpædagoger og andre, men hvor er Socialdemokratiets tillid til, at de udfolder deres faglighed til børnenes bedste og i forhold til de mål, som bliver sat op for dagtilbuddene?

Det undrer i meget, meget vid udstrækning, at Socialdemokratiet finder det nødvendigt at lovgive i en sådan detalje om, hvilke mål det faglige arbejde skal have. Havde det så bare været at binde snørebånd, for det er til at forholde sig til. Men det er det ikke. Det gælder hele barnets, hele dette væsens udvikling – som fru Sandy Brinck jo ganske rigtigt sagde, drejer det sig om sprog, sociale kompetencer, personlige kompetencer, kendskab til naturen, kroppen og bevægelsen – det er *hele* barnet.

Hvad er det, som pædagogerne i landets dagtilbud gør dårligt i dag, siden det er nødvendigt, at vi i Folketinget vedtager den her type lovgivning?

Kl. 10.50

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Vi har fuld tillid til det personale, der er ude i institutionerne, men vi har også bidt mærke i, at flere repræsentanter fra BUPL, som jo er fagforening for det personale, faktisk flere gange har udtrykt ønske om at få denne her større fokus på den pædagogiske del af pasningstilbuddet.

Vi tror faktisk også, at det ønske kan bunde i – vi mener det i hvert fald – at læreplanerne kan bruges til at være med til at presse på for at have nogle ordentlige økonomiske vilkår for daginstitutionerne.

Jeg kan ikke nævne navne på institutioner, men vi får jo ret ofte både via pressen og via henvendelser eksempler på, at indholdet i en daginstitution ofte kan blive ren opbevaring el-

ler noget, som i hvert fald ikke kommer hele vejen rundt om barnet.

Derfor er det nogle gange vigtigt, at vi herindefra siger, at når vi har sat en formålsparagraf op, så er det faktisk, fordi man skal opstille nogle mål og nogle rammer, og det skal være nogle mål og nogle rammer, som kommer hele vejen rundt.

Så jeg har fuld tillid til det personale, der er derude, og også til, at de kan bruge det her til at presse deres kommunalpolitikere, hvis det er det, der skal til.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Men det vil jo så i givet fald netop også være det, der skal til, for den her lovgivning følges af penge til at udarbejde planer for, den følges ikke af penge til at virkeliggøre planer for.

Derfor synes jeg, det er ganske interessant, at Socialdemokratiet lovgiver om en indholds-mæssig styring og overlader det til den faggruppe, som man siger man har tillid til, at tage det økonomiske slagsmål med kommunerne om at få de ressourcer og den tid, der skal til, for at virkeliggøre de planer, som Socialdemokratiet er med til at sørge for at de skal lave på et overordentlig detaljeret niveau i forhold til hele barnets udvikling.

Det sætter altså en ny standard, og jeg forstår ikke, hvorfor Socialdemokratiet ikke som minimum har rejst krav om, at regeringen sørger for, at der bliver en ordentlig DUT-kompensation til, at kommunerne kan virkeliggøre det her.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Som fru Margrethe Vestager sikkert erindrer, fremhævede vi faktisk også den økonomiske side af den her sag under førstebehandlingen.

Det er fuldstændig korrekt, at der kun er penge med til administrationsarbejdet, skrivebordsarbejdet, om man så må sige, og det har vi også været ganske kritiske over for.

Vi har lavet den vurdering, at det, at der ikke er yderligere penge med til det pædagogiske indhold, er kritisabelt, ja, men at planerne her ikke kan gøre skade dér, hvor det er sådan, at man faktisk har pengene til det. Derudover er det jo værd at erindre sig, at Socialdemokratiet faktisk i vores finanslovsforslag har sat ganske betragtelige kroner og øre af til netop at kunne hæve den pædagogiske standard i vores daginstitutioner.

Men det er korrekt, at hvis det her vitterlig skulle rykke fra dag et, så skulle der være langt flere penge med. Det har vi påpeget adskillige gange, også over for ministeren.

Formanden:

Så er det fru Charlotte Dyremose som ordfører.

Charlotte Dyremose (KF):

I Det Konservative Folkeparti er vi utrolig glade for det lovforslag, vi nu tredjebehandler. Vi ved nemlig, at børn jo har en helt naturlig nysgerrighed. De fleste børn, som nærmer sig skolealderen, glæder sig også til at komme i skole, de glæder sig til at lære at læse og skrive og alle de andre spændende ting, de skal opleve i skolen.

Læreplanerne skal sikre, at vi nu tager stilling til fagligheden, at vi sikrer os, at alle børn kommer med fra starten, at de børn, der ikke naturligt hjemmefra får den stimulans, som så mange børn naturligt får, får hjælp også i daginstitutionen.

Det er forældrene og pædagogerne, der selv tilrettelægger, hvordan man gør. Det er rigtigt, som det har været påpeget, at der er eksempler beskrevet i lovforslaget, men det er netop det, det er: eksempler.

Vi skylder børnene og særlig de børn, der er de svageste, at vi ruster dem til at klare sig lige så godt som deres kammerater, som har det så meget nemmere derhjemme med forældre, der har det store overskud.

Kl. 10.55

Må jeg gøre opmærksom på med hensyn til debatten om det her med, om vi skulle styre det centralt herindefra – for det er absolut ikke Det Konservative Folkepartis intention – at der også i bemærkningerne til lovforslaget netop står:

»Der vil ikke være bestemmelser om metoder, men om fælles indholdstemaer og overordnede mål for læring. Det er det enkelte dagtilbud, der ud fra temaerne og de overordnede mål udarbejder den pædagogiske læreplan, der matcher netop dets børne- og forældregruppe, fysiske muligheder og geografiske tilhørsforhold.«

For sandheden er jo den, at der er meget stor forskel fra dagtilbud til dagtilbud både på børnegruppen, forældregruppen og på de geografiske muligheder, de rum, der er tilgængelige for den enkelte børnehave eller vuggestue.

Derfor er det så utrolig vigtigt, at man netop tilpasser de pædagogiske læreplaner til de rammer, man rent faktisk har, og til, hvor meget børnene har brug for stimulans. For det vi ved jo

også alle sammen at der er utrolig stor forskel på, ligesom der er utrolig stor forskel på, hvor stærk en forældregruppe der er til at bidrage til den forældrebestyrelse, der skal være med til at engagere sig i børnenes dagligdag. Derfor er vi utrolig glade for dette forslag.

Margrethe Vestager (RV):

I Det Radikale Venstre er vi optaget af, at kommunerne, borgerne i en kommune og de, som vælges til kommunalbestyrelsen, er optaget af, på hvilken måde kommunens dagpasning faktisk udfolder sig. Derfor synes vi, det er rigtigt og godt, at vi har de paragraffer i serviceloven, som gør det til en forpligtelse for kommunen at forholde sig til det både konstruktivt og selvfølgelig også konkret i forhold til dagtilbuddet.

Det, som er det fine ved den formulering, som vi har i loven i dag, er, at det er en forpligtelse, som kan opfyldes på mange måder.

Der er mange gode eksempler. Der er f.eks. eksemplet fra Hirtshals, hvor man som afslutningen på en faktisk 16 år lang proces har fået udarbejdet læreplaner, men hvor man netop gør det til en særskilt pointe, at det ikke er læreplanen, der er det interessante. Det interessante er den proces, som man har været igennem for at få en ny pædagogisk faglighed og et andet samspil mellem børn og forældre, børn og medarbejdere, institutioner og kommunen. Det er én måde at opfylde den forpligtelse på.

Dermed også sagt, at læreplaner kan være en udmærket ting, men der er mange måder, hvorpå kommunen kan sikre, at den enkelte institution, det enkelte dagtilbud, faktisk arbejder med børnenes udvikling og giver dem de bedste muligheder i et samarbejde mellem kommune, medarbejdere, forældre og børn.

Der er faktisk rigtig gode eksempler på, at borgerne i kommunen og de, som er vant til at være kommunalpolitikere, tager hånd om det at være borger og tager hånd om den del af børnenes opdragelse, som vi alle sammen ved finder sted i dagtilbuddene. Der gøres et godt stykke arbejde.

Der er også et godt stykke arbejde, som stimeruleres fra centralt hold. I øjeblikket har vi KiD-projektet, ligesom vi har en frodighed af eksempler, der kan fremvises.

Lovforslaget, som vi behandler i dag, er ikke desto mindre en central pæl ned igennem den tillid, der må være mellem staten og kommunerne, fordi regeringens centralisme, styringsiver og kontrolbehov igen og igen bliver eksemplifi-

ceret, nu i forhold til hvordan børnenes udvikling skal være.

Det her er et af de rigtig gode eksempler, og man når hele vejen rundt. Der er ikke en dimension af et lille væsens, et barns liv, som lades uberørt af statens interesse. Vi taler sprog, personlig udvikling, social udvikling, kropslig udvikling, kendskab til naturen, kendskab til kulturen. Jo, staten er der, staten skal nok »sørge for«, og som vi har hørt ordfører på ordfører på ordfører af dem, der støtter forslaget, sige: staten skal »sikre«. Staten skal sikre udviklingen.

At Venstre tilslutter sig, kan man undre sig over Venstres baggrund taget i betragtning. At Dansk Folkeparti tilslutter sig kan undre, Dansk Folkepartis grundlæggende skepsis over for statslig overstyring taget i betragtning; en sund skepsis, som jeg egentlig synes at vi andre kan lære meget af i mange sammenhænge. At Socialdemokratiet tilslutter sig, kan man undre sig over, ikke fordi Socialdemokratiet som sådan har haft historisk berøringsangst over for statsstyring, men fordi man dog plejer at vise tillid til de medarbejdere, der er i landets dagtilbud.

Det Radikale Venstre støtter de voksne, som har ansvar og medansvar for børns udvikling, gør deres arbejde, tager det alvorligt og engagerer sig i det. Det tror vi faktisk de gør, hvis man har tillid til, at de kan udfylde de rammer, vi har i lovgivningen i dag, i modsætning til at man i stadig flere detaljer forsøger at styre udviklingen og forsøger at detaillovgive. Det næste er vel, at det skal evalueres, om ungerne rent faktisk opfylder kravene i den type forskole, som staten har etableret.

Kl. 11.00

Det Radikale Venstre støtter den nuværende lovgivning og de medarbejdere i kommunerne, som forsøger at efterleve den, men vi kan ikke støtte nærværende lovforslag.

Formanden:

Tak til fru Margrethe Vestager, og så er det fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

Det er jo desværre sådan i disse år, at når man støder på et problem, er det første, man griber til, når man skal løse problemet, kontrol, tvang og forbud, i stedet for at se på, hvilke andre muligheder der er.

Når problemet er, at man nogle steder bare har en ren opbevaring af børnene i stedet for at have et godt pædagogisk tilbud, kunne det væ-

re, at vi skulle se på de økonomiske rammer og de uddannelsesmæssige rammer. Det kunne også være, vi skulle se på de muligheder, der er for både forældre og lokalsamfund for at gribe ind og diskutere, hvilke forhold man ønsker der skal være for børnene.

Ud over at opstille en detaljstyring af, hvad børn skal lære, og dermed være et led i den generelle debat om, hvordan vi skal styre samfundet, er dette forslag også, som nogle har udtrykt det, en kolonisering af barndommen. Hvor vi hidtil har sagt, at først når børn når skolealderen, skal vi stille nogle bestemte krav – i Danmark har vi endda ikke skolepligt, vi nøjes med at sige, at der er undervisningspligt – siger man nu, at allerede fra børnene er et halvt års tid, skal staten bestemme, hvad de skal lære. Jeg er med på, at man har ændret det, så der ikke længere står, at de skal lære at lege med ler, men der bliver stadig opstillet en lang række mål for, hvad børn skal lære, allerede fra de er et halvt år, og det mener vi er den helt, helt forkerte vej at gå. Vi mener, det er utrolig vigtigt at holde fast i, at børn har ret til en barndom, hvor de kan lege.

Man kan ikke forhindre børn i at lære. Børn lærer i høj grad af deres leg, men ofte i spring og på forskellige måder. Det er forskelligt for hvert enkelt barn, hvornår barnet lærer forskellige ting i sit udviklingsforløb, men nu skal der altså opstilles bestemte mål. Børn på 3 år skal have lært bestemte ting, og børn på 6 år skal have lært bestemte ting. I stedet burde man sørge for, at der er gode og dygtige pædagoger, som har den faglighed, der gør, at de kan vurdere, om der er noget, man skal være specielt opmærksom på hos det enkelte barn, eller om det skyldes de naturlige forskelle, der er på børnene.

Hvis man ønsker at bestemme nogle ting, som børn skal lære, og måske ønsker at forhindre børn i at foretage sig nogle andre ting, kan det selvfølgelig være fornuftigt med statsstyring, men det er vi altså imod. Vi synes langt hellere, at man skulle se på, hvordan man skaber de bedste rammer, og hvordan det kan sikres, at der kommer flere voksne ud i daginstitutionerne. Hvorfor ikke bruge dagpengene aktivt i stedet for regeringens panikpakke, hvor man kaster milliarder ud til forbrugsfest for de rigeste? Lad os ansætte nogle af de mange arbejdsløse og bruge dagpengene aktivt, så de kan komme ud og være med til at tage sig af vore børn, så der er den fornødne tid til at tage sig ordentligt af børnene.

Det er klart, at når man indimellem kan opleve, at der kun er én pædagog til at tage sig af 20 børn i en stue, er der ikke tid til den omsorg for det enkelte barn, vi gerne vil have. Derfor skulle man langt hellere se på, hvordan det sikres, at der er voksne nok til at give den fornødne omsorg, hvordan det sikres, at rammerne er gode nok, og at der er tid nok, og hvordan det sikres, at de, der tager sig af vores børn, også har den faglige viden, der skal til. Det handler om uddannelse og efteruddannelse, det handler om, at der også i hverdagen i børnehaver, vuggestuer og dagplejer er tid nok til, at man kan tage en faglig diskussion med andre. Det handler om, at de mange dagplejer og puljeinstitutioner har mulighed for faglig udveksling med andre; at der er et ordentligt tilsyn fra kommunernes side, og at man i kommunerne diskuterer, hvad det tilsyn skal indebære, og hvad man skal se på. Det handler om, at tilsynet også giver mulighed for en faglig debat om, hvad der kan gøres i forskellige dagtilbud, både for de konkrete børn, men nok så meget for at udvikle pædagogikken.

Kl. 11.05

Problemet er måske, at man i virkeligheden ønsker at forberede en privatisering af området på samme måde, som vi har set på ældreområdet, hvor man for at fremme medvirken af private leverandører er gået mere og mere over til minuttyranni, hvor alt skal gøres op i små enheder og detaljstyres, fordi det så bliver meget nemmere at markedsføre det. Man kunne frygte, at det, der forberedes her, er at gøre det meget nemmere at markedsføre hele børneområdet og give mulighed for, at private profitinstitutioner kan overtage pasningen, fordi man stiller nogle meget klare mål op. Det vil være meget nemmere at have med at gøre på et marked end den udvikling, vi hidtil har haft i Danmark, hvor forældrene har mulighed for at indrette institutionerne efter de pædagogiske retningslinjer, som de ønsker. De har mulighed for at påvirke nogle, som ikke går efter profit, men går efter det, som de synes er det bedste for børnene.

Jeg synes, man skulle melde klart ud fra regeringen, at man ønsker at forberede en privatisering, og jeg synes, det er lidt underligt, at Socialdemokratiet vil kunne støtte det. Vi ønsker som sagt, at man i stedet for at lave detaljstyring af barndommen fra statens side sørger for, at der kommer langt flere dygtige pædagoger og i det hele taget voksne i børnenes liv i dagtimerne, at de får den fornødne uddannelse og efteruddannelse og får den fornødne tid til at diskutere ud-

viklingen i deres børnehave eller vuggestue sammen med forældrene, så man kan finde ud af, hvad det er, man ønsker.

Enhedslisten kan ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg skal bare stille et enkelt spørgsmål, nemlig bede fru Line Barfod om at bekræfte, at der ligger ingen privatiseringstanker i det forslag, vi behandler lige nu.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det er fuldstændig rigtigt, at der intet står i forslaget om privatisering. Men det, jeg sagde, var, at hvis man ønsker en privatisering, og hvis man ønsker en markedsgørelse, er en del af forberedelsen, at man gør tingene op i målbare enheder og gør dem langt mere ensrettede og ensartede, så derfor kunne der være den bagtanke.

Det er ikke til at se ud af forslaget, og jeg håber det ikke, men det kan vi jo få en bekræftelse eller afkræftelse af. Men vi ved, at regeringen ønsker profitbørnehaver, det har været fremme flere gange, og det, at man nu begynder en ensretning af dagtilbuddene, kunne være et skridt i den retning.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg kvitterer for erkendelsen af, at det ikke ligger i det lovforslag, vi behandler nu. Men hvis man skal gå med på tankegangen om hvis og hvis, og hvad det her kan føre til, vil fru Line Barfod så ikke bekræfte, at hvis vi vedtog nogle af de forslag, som Enhedslisten har fremsat, hvor man meget, meget præcist siger, hvad normeringen skal være, hvor mange kvadratmeter der skal være osv. osv., vil det være et endnu mere præcist instrument, som kan bruges ved en udlicitering eller en privatisering, hvis man skal følge fru Line Barfods tankegang.

Jeg synes, at når vi skal diskutere lovforslaget her, skal vi kun diskutere indholdet, som det foreligger, og ikke spekulere i, hvad det eventuelt og potentielt kan bruges til i grimme folks hænder.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Enhedslistens forslag til en miljølov for børn, der stiller minimumskrav til antal kvadratmeter og antal voksne osv., modvirker tværtimod pri-

vativering, for hvad er det, de private kan konkurrere på, når de skal tjene penge, hvis der er minimumskrav til, hvad der skal være af kvadratmeter, og minimumskrav til, hvor mange voksne der skal være for at sikre de bedst mulige rammer for fastlæggelse af pædagogikken? Hvordan kan de private så underbyde de gode tilbud, vi har i dag fra offentlige og selvejende institutioner? Vores forslag modvirker privatisering.

Formanden:

Tak til fru Line Barfod. Fru Tove Videbæk som ordfører.

Tove Videbæk (KD):

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at Kristen-demokraterne stadig er imod dette forslag.

Vi kan ikke begribe, at der nu skal være læreplaner for børn helt fra 6-måneders-alderen. Nu kan man da for alvor sige, at vi sætter os på børnenes barndom, hvis vi ikke har gjort det før. Herefter må vores børn kun leve de første 6 måneder uden læreplaner.

Kl. 11.10

Det, som det mest af alt minder mig om, er film fra andre steder i verden, hvor børnene bliver socialiseret på den helt rigtige måde, og jeg må sige, at jeg faktisk ikke havde forventet det af en borgerlig regering. Det minder faktisk også lidt om en tidligere undervisningsministers planer for børn, nemlig U90, som var så tydelig i sit mål med socialisering af børnene, fra de var helt små, at den måtte tages af bordet igen, men det har alle åbenbart glemt alt om siden dengang.

I lovforslagets bemærkninger står der bl.a., at man vil gøre det af hensyn til udsatte børn og for at bryde den negative sociale arv. Men det er simpelt hen for let at komme om ved det at sætte ind med pædagogiske læreplaner for at vende den negative sociale arv. Nej, vi skal simpelt hen hjælpe familierne, der står med de problemer, der er årsag til, at barnet eventuelt står i fare for at bringe en negativ arv videre. Vi burde tage fat om ondets rod og fjerne årsagen eller årsagerne til den negative sociale situation. Det er da helt klart, at hvis børnene har forældre, der enten drikker, er psykisk syge, arbejdsløse, deprimerede eller på anden måde ramt af alvorlige problemer, er det da svært for sådanne børn at trives og lære noget, uanset om de har læreplaner eller ej.

Derudover vil jeg sige, at miljøet i daginstitutionerne var det måske vigtigere at tage fat på i

denne forbindelse, hvis vi vil bryde den negative sociale arv. Vi ved, at der er mange problemer med støj, der er for få voksne, der er for meget kontorarbejde osv. osv. Men nu skal de voksne have ekstra kontorarbejde, og så får de altså mindre tid sammen med børnene.

Kristendemokraterne har i flere omgange fremsat forslag til miljølov for børn med minimumsstandarder for det miljø, som skal tilbydes børnene de steder, hvor de tilbringer hele deres dag. Det synes vi er en meget bedre løsning, og læreplaner til børn i 6-måneders-alderen vil vi simpelt hen ikke være med til. Kristendemokraterne ønsker, at børn skal have lov til at være børn, og når de nu bliver placeret i daginstitutioner, hvad de jo egentlig ikke selv har valgt, bør de også her have lov til at lege og tumle og bruge deres tid og kræfter på at være børn.

Der er blevet lavet en rapport om, hvad et godt børneliv er, nemlig »Børnenes stemme og den sociale servicelov«. Den er fra februar 2003, og her er nogle 15-årige blevet spurgt, hvad de kunne huske, og hvad de mener hører med til et godt børneliv. De udtalte bl.a., at et godt børneliv er, at man har det godt ved at kunne gøre, hvad man vil, altså lege med sand, hvis man vil det, og så er det også godt at have nogle venner. Ja, så enkelt kan det siges. Forfatteren konkluderer, at af alle de mange interviews, han har haft med børnene, synes det at fremgå, at det i høj grad er friheden til eller muligheden for selv at bestemme, hvad man vil lave, og hvem man vil lege med og være sammen med, der er et gennemgående kvalitetskriterium for børnene.

Afslutningsvis vil jeg sige, at jeg ikke kan se ret mange elementer eller afskygninger af denne rapport i lovforslaget, tværtimod. Derfor må jeg konkludere, at Kristendemokraterne stadig er meget imod dette lovforslag.

Formanden:

Tak til fru Tove Videbæk. Hr. Søren Krarup som ordfører – nej, en kort bemærkning. Værsgo.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg kan ikke lade være med at blande mig i noget, som faktisk er meget væsentligt, og jeg har egentlig lyst til at sige til ministeren, at jeg ikke håber, hun tager det lovforslag, hun har fremsat, alvorligt.

Vi havde en ordveksling for 3 uger siden om begrebet negativ social arv, hvor jeg blev meget

betænkelig ved ministerens forståelse af det udtryk, som jeg synes rummer hele behandlersamfundets trang til at bestemme børns virkelighed. Fru Tove Videbæk brugte den rapport, der kom i sin tid, og som hed U90, som et advarende eksempel på noget, der minder om det her, og jeg vil give hende fuldstændig ret.

Jeg kommer til at tænke på det skrækkelige udtryk, vi hørte fru Sandy Brinck bruge, nemlig børns kompetence – hele den interesse i at gøre børn til noget, der skal behandles på en bestemt måde, og at udrydde, som det hedder, negativ social arv. Det er behandlersamfundet, der toner frem, og jeg har ærlig talt lyst til at sige helt privat til ministeren, at jeg meget vil anmode om, at hun nedtoner hele den forståelse og i stedet oprioriterer børn som noget, der hører til familien, hvor forældrene ikke skal udvikle børns kompetencer, men være sammen med børnene og lade børnene være det, de er, nemlig forældrenes børn.

Kl. 11.15

Det er en bemærkning, som jeg ikke kan lade være med at komme med, fordi jeg synes, der er så mange ubehagelige tendenser i sagen.

Formanden:

Jeg har opfattet hr. Søren Krarups indlæg som et indlæg fra en privatist, og derfor er der en kort bemærkning til hr. Søren Krarup fra hr. Villy Søvnald.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg synes altid, man skal lytte, når hr. Søren Krarup siger noget klogt.

Hr. Søren Krarup sluttede af med at sige, at der efter hr. Søren Krarups opfattelse er mange ubehagelige ting i forslaget. Det er jeg enig i ud fra en tradition om at være tilhænger af frihed og tilhænger af, at der er grænser for, hvor langt staten skal gå ind og detailregulere. Hr. Søren Krarup nævnte også behandlersamfundets trang til at bestemme barnets dagligdag, en sætning som næsten er taget ud af min første tale.

Jeg vil spørge hr. Søren Krarup, hvilken konsekvens han drager af, at vi står over for et meget ubehageligt forslag, der fremmer behandlersamfundets trang til at bestemme barnets dagligdag, når vi om ganske få minutter skal trykke på knapperne.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg er naturligvis meget rørt over, at hr. Villy Søvndal vil rose mig, når jeg siger noget klogt. Jeg siger nu altid noget klogt, men jeg må tilstå, at jeg ikke altid er blevet rost af hr. Villy Søvndal, og jeg vil også sige, at jeg faktisk også ville være meget betænkelig over at blive rost af hr. Søvndal.

Jeg synes, der er noget grotesk i, at man skal høre en socialist stå her og tale imod behandlersamfundet. Forholdet er jo, at socialismen er behandlersamfundets grundlag, socialismen har skabt behandlersamfundene. Men det er fuldstændig rigtigt, at jeg for så vidt kan siges at være i et dilemma, fordi jeg har mange betænkeligheder ved dette lovforslag, og derfor har min konklusion været, at jeg er gået herop og har sagt til ministeren: Når jeg stemmer for lovforslaget – for det har jeg besluttet at gøre – vil jeg meget bede om, at ministeren nedtoner disse ubehagelige tendenser og understreger, at et barn ikke er et væsen med kompetencer osv., men familiens barn. Der skal ikke opstilles ganske bestemte kriterier for, hvornår et barn er et barn, for det bestemmer familien.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Strindbergske selvopgør er jo altid interessante. Om lidt vil vi altså opleve, at hr. Søren Krarup vil stemme for et forslag, som han har karakteriseret som et ubehageligt forslag, der fremmer tendenser, som hr. Søren Krarup ikke bryder sig om.

Jeg vil bare stilfærdigt spørge: Hvordan kan det være, at man som folketingsmedlem stemmer for noget, man synes er ubehageligt, og som man synes fremmer nogle tendenser, man ikke bryder sig om? Har hr. Søren Krarup fået armen vredet helt derom, hvor man siger av, eller hvad er det for en underlig ufrihed, der har grebet den store, frihedseltskende hr. Søren Krarup, så han i dag slet ikke kan få lov til at stemme efter det, han mener? Det spørgsmål fortjener da et svar.

Formanden:

Det får hr. Søren Krarup mulighed for nu.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Ja, selvfølgelig fortjener hr. Villy Søvndal et svar.

Jeg bliver altid så bevæget, når jeg diskuterer med hr. Søvndal, for han har en virkelig inderlig måde at tale til mig på. Jeg husker fra vores valgkamp i Sønderjylland, at jeg var ganske bevæget over den inderlige stemmeføring, hvor med han tog vare på mit sjæleliv og min samvittighed, og jeg kan kun gratulere ham med den omhu.

Jeg kan svare meget klart: Jeg har ikke fået vredet nogen arm om, men jeg har sagt til ministeren, at dette forslag, som jeg vil stemme ja til, rummer tendenser, der er ubehagelige, og derfor vil jeg meget bede om, at ministeren toner dem ned, så man ikke skal udvikle børns kompetencer, men respektere børn som det, de er, nemlig deres forældres børn.

Kl. 11.20

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Det er jo en noget besynderlig situation, at et folketingsmedlem tager ordet som privatist for derefter at erkende, at han vil stemme imod sin overbevisning.

Men bortset fra historierne fra hr. Krarups valgkamp bed jeg mærke i, at hr. Krarup synes, at vi ikke skal gøre en indsats imod den negative sociale arv. Jeg skal blot bede om at få bekræftet, at hr. Søren Krarup faktisk helt bundærligt mener, at vi bare skal sige til de børn, som lider under omsorgssvigt og på forskellig vis ikke får en fair chance fra starten af deres liv: Nå, det var ærgerligt! Kan det virkelig være hr. Søren Krarups holdning?

Så skal jeg blot lykønske SF og Enhedslisten med deres nye alliancepartner.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Ja, jeg har jo selv været ude om det, og jeg synes, det er udmærket, at debatten ikke er så strømmlinet og lige gyldig, som en debat ofte er.

Jeg vil sige til fru Sandy Brinck, at selve begrebet negativ social arv rummer, som jeg også tidligere var inde på i behandlingen af lovforslaget, netop tendenser i retning af en behandling af børnene, som jeg er ubetinget modstander af. Jeg har ikke talt om, at omsorgssvigt, og hvad man ellers kalder disse ubehagelige begreber, er noget, som blot skal accepteres, for selvfølgelig skal man tage sig af børn, der har behov for det. Men man skal ikke uden videre overtage børnene fra forældrene og sige, at det er samfundet, der skal bestemme, hvad der er behov for, og

man skal ikke opstille love om negativ social arv, som lægger op til, at samfundet som sådan skal være den store opdrager.

Det, det har været interessant for mig at sige heroppefra, er: Jeg beder om, at ministeren fastholder det, der bør være en konservativ, borgerlig og for så vidt også liberal regerings formål, nemlig at understrege, at børnene hører hjemme i familien og ikke er et samfundsanliggende.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Det kunne jo gå hen og blive en meget, meget bred diskussion om børneliv og om lige muligheder her i livet, men det skal jeg undlade og vende tilbage til lovforslag, vi behandler.

Jeg skal bede hr. Krarup bekræfte, at forældrebestyrelserne er inddraget i de pædagogiske læreplaner, og at vi dermed netop har fundet nøjagtig den balance, som vi i hvert fald synes der skal være. Forældrene er med i billedet, også selv om de sender deres børn i en daginstitution, hvor nogle andre voksne observerer dem og tager vare på dem i nogle timer. Forældrebestyrelserne er med, og det vil jeg godt bede hr. Krarup bekræfte.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Som sagt kan det blive en vidtløftig debat, men egentlig synes jeg også, den er spændende. Alle disse debatter, hvor vi fra vores side, som det hedder, udtaler de fastlagte partiholdninger, er der jo ikke spor spændende ved, men der er faktisk noget sjovt ved, at den enkelte virkelig taler ud fra det, den pågældende selv mener.

Jeg vil ikke forlænge debatten med fru Sandy Brinck, men blot sige, at begrebet forældrebestyrelse jo forudsætter, at barnet hører hjemme i en institution. Så siger man: Jamen forældrene får lov til at være medbestemmende, for de er jo med i en forældrebestyrelse. Men jeg siger omvendt: Børnene hører hjemme i deres familie, og jeg ville foretrække, at det var forældrene, der tog vare på børnene i familiens skød i stedet for at sidde i forældrebestyrelser.

Der er en grundlæggende modsætning mellem barnet forstået som et offentligt anliggende, hvor man skal bekæmpe negativ social arv, og det, som jeg taler for, nemlig at børnene er forældrenes ansvar, og at samfundet ikke skal forsøge at umyndiggøre forældrene.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Jeg håber bestemt ikke, at hr. Søren Krarup bliver ilde til mode over, at jeg nu vil rose ham for at knytte børn og familie sammen. Jeg synes virkelig, det er positivt, at det bliver gjort også her fra Folketingets talerstol igen og igen, for der er nogle familieverdier, som nemt kan gå til i juristeri og bureaukrati, og som hr. Søren Krarup sagde, er det også vigtigt, at vi taler ud fra vores samvittighed, ud fra det, vi vil. Jeg håber også, at hr. Søren Krarup vil stemme ud fra det.

Til sidst dette spørgsmål: Hr. Søren Krarup siger, at han håber, at socialministeren vil tone nogle ting ned. Hvad er det, hr. Søren Krarup mener, socialministeren kan gøre? Det er jo tredje behandling, og det er et færdigt forslag, som bliver vedtaget. Socialministeren har vel ikke mange muligheder for at gøre noget som helst ved det.

Kl. 11.25

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg svarer med stor fornøjelse.

Fru Tove Videbæk har fuldstændig ret. Det er post festum ved en tredje behandling, hvis man får lyst til omsider at få munden på gлед, men jeg har ikke tidligere haft anledning til rigtig at beskæftige mig med forslaget.

Jeg vil sige, at når jeg taler om at tone ned, ligger der det i det, at en minister jo ikke bare er et gummistempel. Det er ministeren, der administrerer loven, og ministeren kan også i sin administration af denne lov sørge for, at den ikke kammer over til de ubehagelige tendenser, som jeg synes ligger i den. Jeg stoler fuldstændig på, at ministeren vil vise den respekt for familien, som en minister i et borgerligt ministerium selvfølgelig er prædestineret til at vise.

Formanden:

Tak til hr. Søren Krarup, og så vil jeg give ordet til socialministeren.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Det er jo en dejlig dag i dag, solen skinner, og jeg har oven i købet været til fødselsdag hos min partiformand. I dag vedtager vi også dette lovforslag om pædagogiske læreplaner, så for mig er det ikke en tilfældig torsdag. Det er en rigtig god dag, også på trods af, at jeg har måttet høre meget om styring, ensretning osv. – ord, som jeg synes er fuldstændig forfjælede i denne debat,

måske især når man ser på, hvem der åbnede ballet i dag.

Jeg synes selvfølgelig, det er godt, vi får en god debat her ved tredjebehandlingen, men jeg kan bare ikke lade være med at synes, at noget af det, jeg hører, er dybt useriøst, særlig fra hr. Villy Søvnald. I forgårs diskuterede vi et forslag, fremsat af SF, om netop minimumsniveauer i hjemmeplejen, og i dag taler man om, at her er der styring, og så er man imod forslaget fra SF's side ud fra det argument. Det synes jeg er dybt useriøst.

Hr. Villy Søvnald kom med sine sædvanlige sange om, at der er blevet skåret på daginstitutionsområdet. Hr. Villy Søvnald ved udmærket godt, at det skyldes, at nu er børnene blevet større og er flyttet op i folkeskolen, og at pengene er flyttet ned. Det er sådan, det hænger sammen.

Fru Margrethe Vestager sagde i en af sine korte bemærkninger, at hun håber, at der er mange, der følger debatten i dag, og det håber jeg også. Så kan man jo se, at der er forskel på de partier, der prioriterer, at børnene får nogle nemmere overgange fra vuggestue eller dagpleje til børnehave og også fra børnehave til folkeskole, og dem, der ikke gør det.

I den forbindelse bliver jeg altså også nødt til at sige til hr. Søren Krarup, at 95 pct. af alle børn mellem 3 og 6 år går i børnehave, og det er et valg, forældrene har taget for dem. Forældrene, som jeg mener er meget kompetente, har sagt: Vi vil gerne passe et arbejde, men vi har behov for pasning af vores børn, så vi finder en daginstitution og søger optagelse i den. Det får de så, og dermed har forældrene foretaget et frit valg.

Regeringen udvider denne vifte af valgmuligheder, så der bliver plads til andet end de kommunale daginstitutioner. Vi vil gerne give mere plads, så selvejende institutioner nemmere kan etablere sig, og der i øvrigt bliver mulighed for, at man kan gå sammen og lave nogle pasningsordninger, sådan som man selv ønsker, de skal være. Men faktum er altså, at 95 pct. af alle danske børn er i dagtilbud, og det skyldes, at Slotsholmens medarbejdere sidder på deres kontorer og arbejder, og at de ovre i Magasin ekspederer kunderne. Det er et valg, forældrene har truffet.

Fra regeringens side siger vi så: Når vi kan se, at der er nogle svære overgange for børnene, hvorfor så ikke prøve at gøre dem lettere? Det skuffer mig, at der er nogle partier, der ikke vil være med til at sikre det. Der er nogle partier, der ikke vil lade sig gå på, kan man sige, af den viden, der ligger i, at forskningsresultater viser,

at de børn, der har gået i dagtilbud med indhold, har nemmere ved at klare deres liv og færden – ikke bare overgangen fra vuggestue/dagpleje til børnehave, men også overgangen til skole.

Kl. 11.30

Det er en kendt sag, at de børn, der ikke bliver stimuleret hjemmefra, der ikke får læst højt, der ikke synger sange med deres forældre, der ikke er ude at gå i naturen og høre lidt om, hvad der foregår i naturen osv., selvfølgelig har sværere ved det, når de kommer i folkeskolen, hvor man tager det for givet, at der er nogle ting, børnene kan, at de har nogle kompetencer og så fortsætter undervisningen ud fra det niveau. På den måde er der nogle, der kommer bagud fra starten, og deres skolegang bliver svær, for det bliver op ad bakke hele vejen.

Det betyder også, at når de skal til at vælge en ungdomsuddannelse på handelsskole eller i gymnasiet, så er deres forudsætninger ringe, tit falder de fra, de kommer ikke videre, og så er de på overførselsindkomst resten af livet, hvis vi er rigtig, rigtig uheldige.

Derfor er jeg helt overbevist om, at det her vil medvirke til, at flere vil få en god skolegang og vil kunne klare en ungdomsuddannelse og klare en videregående uddannelse derfra.

Det er selvfølgelig ikke hele løsningen på at bryde den negative sociale arv, men det er bestemt en begyndelse, og vi skal have en ambition om at kunne være med til at give børnene de her kompetencer. Derfor kan jeg ikke imødekomme hr. Søren Krarups ønske om, at jeg som konservativ minister skal nedtone det her, for vi lægger faktisk stor vægt på, at alle har lige muligheder i det her samfund.

Jeg synes også, at det er tankevækkende, når vi ser på de undersøgelser, der er lavet fra Socialforskningsinstituttet, der viser, at hvis man sammenligner de børn, der er født i 1966, med de børn, der er født i 1995, så er præcis den samme andel af børnene udsat for svigt, har problemer osv. Så problemerne løser altså ikke sig selv. Vi bliver nødt til aktivt at gå ind og prøve at gøre noget ved det.

Derfor er jeg også meget, meget glad for, at et regeringsbærende parti, et parti, der gerne vil være det, Socialdemokratiet, støtter det her lovforslag og også er gået seriøst ind i diskussionen, for jeg må sige, at det har været en meget useriøs diskussion. Når vi skal diskutere på det niveau, hvor der spørges, om vi her fra Folketingets side nu skal lovgive om, at der skal leges

med ler i dagtilbud, så vidner det om, at der ikke er så meget andet, man kan være imod i de her lovforslag.

Når man så finder ud af, at det argument måske ikke er så godt, så begynder man at sige, at der skal være bindende læreplaner på det her niveau. Det står ikke nogen steder i lovforslaget, og jeg vil egentlig godt have, at fru Line Barfoed viser mig, hvor der står, at der skal være bindende læreplaner. Det er rigtigt, at der står, at socialministeren fastsætter nærmere regler for indhold og overordnede mål for læring. Det har intet at gøre med, at man laver bindende mål fra Folketingets side. Det siger igen lidt om lødigheden af debatten og de argumenter, man har måttet ty til for at være imod det her.

De Radikales modstand er så mere ren. Der siger man, at man ikke vil være med til fra Folketingets side at detailregulere, hvad kommunerne skal gøre. Det er så en smagssag. Jeg synes, at De Radikale selv nogle gange kommer med forslag, der gør det, bl.a. det, at man støtter miljøregler i børnehaver, hvor man går helt ned på et meget detaljeret niveau. Der var et af forslagene, der beskrev, at kurvene i daginstitutionerne skulle være lavet af pileflet, for så larmede de ikke så meget. Det havde man i sinde at støtte i Det Radikale Venstre. Men det er altså, hvad vi må være op imod en gang imellem.

Men jeg må sige, at det her gør det synligt for forældrene, hvad der foregår i de dagtilbud, deres børn går i, og man får indflydelse på læreplanerne, i og med at de skal diskuteres i forældrebestyrelserne. Og igen vil jeg gerne slå fast, at det her intet har at gøre med, at børnene skal til eksamen, eller at de et vist antal timer hver dag skal sidde foran en tavle og modtage undervisning, og hvad der ellers har været fremført i debatten både i medierne og også nogle gange her fra talerstolen.

Det handler om, at man indarbejder de her forskellige kompetencer, vi ønsker fremmet i det daglige arbejde i daginstitutionen i legen og i det hele taget i de øvrige aktiviteter, der foregår. Så der skal blive masser af plads til fri leg. Det her har intet at gøre med, at når man bliver 6 måneder, så er ens barndom slut. Der vil blive rigeligt med muligheder for at udfolde sig for børnene i de danske daginstitutioner.

Så jeg vil gerne sige tak for debatten; den har da været meget god, men den ødelægger ikke mit gode humør over, at det her er en god dag, og det er et kæmpe spring for den kvalitet, vi får i de danske dagtilbud. På sigt håber jeg også, at

man vil fortryde sin modstand, for jeg tror, at det her kommer til at virke gevaldigt godt i de danske daginstitutioner.

Kl. 11.35

Formanden:

Før jeg giver ordet til hr. Villy Søvnald for en kort bemærkning til socialministeren, vil jeg lige gøre opmærksom på, at støjniveauet er uacceptabelt højt. Alternativet er, at jeg udsætter mødet et kvarter, så man kan få ført de samtaler, der skal føres.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Socialministeren synes, jeg kom lidt underligt af sted med et svar, der byggede på, at der ikke var skåret på daginstitutionsområdet. Det er dog en ekstrem form for virkelighedsbenægtelse. BUPL har lavet en undersøgelse, der viser, at 70 pct. af alle kommuner har skåret på dagtilbuddet fra sidste år til i år, hvilket betyder kortere åbnings-tid, lavere normering, altså færre voksne pr. barn. Det er da beskæringer ude i det virkelige liv, må jeg sige til socialministeren. Det er meningsløst at have en debat, hvor regeringen bliver ved med at benægte de ting, der foregår i virkeligheden.

Så vil jeg sige med risiko for at røre hr. Søren Krarup til tårer, at socialministeren jo var inde på et interessant forløb. Hr. Søren Krarup siger, at det her forslag er ubehageligt, det er med til i helt urimelig grad at bestemme et barns dagligdag, og beder så ministeren, om hun ikke godt vil tone op eller tone ned på de ubehagelige ting. Og ministeren svarer: Det vil jeg ikke.

Jeg vil så spørge ministeren: Kan ministeren det, selv om hun havde villet? Er det ikke sådan, at når Folketinget vedtager en lov, så kan hr. Søren Krarup og andre mene, hvad de vil? Men ministeren kan da ikke gå rundt og tone op og tone ned, vel? For så er det jo meningsløst at vedtage love.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg kan godt bekræfte det sidste, nemlig at når vi vedtager en lov, en lov, hvor jeg selv har skrevet lovteksten, så er det selvfølgelig svært at skrue op og ned for knapperne, for lov er lov, og lov skal holdes.

Det er rigtigt, at jeg skal skrive en bekendtgørelse, det er vi i fuld gang med. Det er jo en hjælp til, hvordan man fører det her ud i livet i

den enkelte kommune og i den enkelte daginstitution, så det er også svært at skruer op og ned for styrken af det.

Så vil jeg sige til hr. Villy Søvnald, at det da er rigtigt, at der er blevet skåret ned, men det er jo, fordi det er fornuftigt, da børnene forsvinder fra dagtilbuddene over i folkeskolen. Så vi kan da godt blive enige om, at der er skåret ned, hvis det kan glæde hr. Villy Søvnald, at jeg skal bekræfte det fra talerstolen. Men det er da sund fornuft.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Tak til ministeren for bekræftelsen. På den måde er det jo en historisk dag, da det vel er første gang, at regeringen indrømmer, at den har skåret. Ellers har man forsøgt med lange udenoms-taler.

Men må jeg ikke godt sige, at når børnene bliver beskåret på den måde, at normeringerne bliver sænket, så har det ikke noget at gøre med færre børn. Så er det et dårligere tilbud, der i ringere omfang er i stand til at bekæmpe den negative sociale arv, fordi der er færre voksne til stede, og derfor duer den lange omskrivning fra socialministeren ikke. Men tak for erkendelsen af, at der bliver skåret.

Jeg vil så også godt bede ministeren bekræfte, at uanset hvad hr. Søren Krarup måtte komme med af henvendelser til ministeren, efter at vi har vedtaget loven, så får det ingen indflydelse, heller ikke hvad angår bekendtgørelsen. Ellers får vi jo betænkeligheder ved på noget tidspunkt at indgå aftale med ministeren, hvis et enkelt folketingsmedlem efterfølgende kan ændre på lovteksten.

Derfor vil jeg godt have en krystalklar udmelding fra socialministeren om, at når Folketinget vedtager love, så påtager folketingsmedlemmerne sig et ansvar ved at stemme. Og stemmer de for noget, de selv synes er ubehageligt, så er det deres personlige samvittighedskonflikt.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg er enig med hr. Søren Krarup i, at børnene er forældrenes ansvar, og jeg har også en klar forventning om, at forældrene opdrager deres børn. Det har jeg også tænkt mig at de skal blive ved med i fremtiden. Det er ikke det, der er dagtilbuddenes rolle.

Men det har intet at gøre med, at man putter noget indhold i de dagtilbud, børnene er i, og at

man forsøger at give børnene nogle kompetencer, så de f.eks. ved noget om naturen. Hvorfor skulle man ikke bruge tiden på det, når barnet alligevel er i dagtilbuddet? Hvorfor skal man ikke give børnene nogle sproglige kompetencer, så de bliver bedre til at tale, uagtet at man også taler og læser for sine børn derhjemme? Jeg har svært ved at se, hvordan vi fratager forældrene ansvaret for opdragelsen, for det er i hjemmet, at værdierne skal fastlægges og opdragelsen skal foregå. Det kan vi ikke være uenige i, men jeg mener ikke, at læreplanerne er i modstrid med det forhold.

KI. 11.40

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Ministeren mente ikke, jeg kunne læse lovteksten, når jeg kunne udlægge den sådan, at det var ministeren, der fastsatte regler, hvorefter ministeren selv læste op af lovteksten, at ministeren fastsætter de mål, der skal indgå i læreplanerne i samtlige landets vuggestuer, børnehaver, dagplejer, og hvad der ellers er af dagtilbud. Så jeg mener, at det ligger meget klart i lovteksten, men den enkelte kan jo selv slå efter, hvis man er i tvivl om, hvem man vil stole på.

Så er der spørgsmålet om at sikre, at børnene får den nødvendige omsorg, og ministeren sagde, at det er der ikke penge til; det kan man så undre sig lidt over med alle de milliarder, man nu hælder ud til forbrugsfest for de rigeste.

Men kan ministeren ikke bekræfte, at hvis man, i stedet for at lade folk gå arbejdsløse uden at måtte lave noget, ansatte dem i børnehaver og vuggestuer og brugte dagpengene aktivt, så ville det ikke koste penge? Så ville vi samlet set måske endda få et lille overskud på de offentlige kasser. Derfor er det en rent politisk beslutning, om man vil lade børnene have alt for få voksne omkring sig og lade nogle gå arbejdsløse, eller om man vil bruge dagpengene aktivt til at få nogle flere voksne til at tage sig af børnene.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Nu er vi efterhånden vant til at få det her spørgsmål fra fru Line Barfod. Jeg hører, at hun spurgte beskæftigelsesministeren i spørgetiden i tirsdags, og jeg fik det samme spørgsmål på ældreområdet i forgårs, og i dag får vi det så i forbindelse med personale i dagtilbud; men nu er det jo sådan, at så nemme er tingene ikke. Personalet skal jo være uddannet. Det lægger fru Line

Barfod da også meget vægt på at det er, og det vil koste mange penge.

Sådan er strukturen ikke på arbejdsmarkedet, at man kan tage de arbejdsløse og placere dem i ældresektoren og i daginstitutionerne, eller hvor det ellers var, fru Line Barfod ville have dem placeret. I øvrigt kan man ikke lave det regnestykke, fru Line Barfod stiller op. Det koster penge at have offentligt ansatte, også uagtet at de ellers skulle have en dagpengesats.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Ministeren kommer til at væbne sig med tålmodighed, for Enhedslisten vil igen og igen på alle områder spørge til, hvorfor man ikke lader folk få lov til at arbejde alle de steder, hvor vi mangler hænder. Det kunne vi så spare nogle dagpenge på, vi fik flere penge i skat og moms, og vi sparede udgifterne til meningsløs aktivering.

Så er det klart, at vi helst vil have, at der kommer uddannet personale, som bliver uddannet efterhånden. Til at starte med kunne man være i en nødsituation, hvor man er nødt til at sætte nogle pædagogmedhjælpere ind, som man jo også allerede gør i vid udstrækning i dag, men så med mulighed for at få uddannet flere og flere pædagoger. Det er klart, at det koster lidt. Til gengæld ville vi spare meget på den nedslidning af de offentligt ansatte, der sker i dag, fordi folk skal løbe alt for hurtigt, har alt for lidt tid til at tage sig af det, de skal tage sig af. Samlet set ville vi altså kunne tjene på det i samfundet, så det er et rent politisk spørgsmål.

Hvis vi havde flere voksne i børnehaverne, ville vi også langt bedre kunne få opfyldt de mål, som ministeren ønsker at få opfyldt, i stedet for at gøre det ved hjælp af detailstyring fra ministerens side.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg må jo sige, at jeg er lidt uenig i præmissen, hvorpå vi diskuterer det her, for jeg synes dybest set, at vi har nogle gode daginstitutioner og nogle gode normeringer rundt omkring. Det kan vi også se, for der er faktisk nogle, der har været så gode og haft så meget overskud, at de er begyndt at udarbejde pædagogiske læreplaner helt af sig selv uden at bruge ekstra penge på det, uden at synes, at det er voldsomt besværligt, men fordi de synes, at det er sjovt og udviklende for børnene.

Fru Margrethe Vestager spurgte tidligere i debatten, om man kunne sige, hvilke kommuner der var den direkte anledning til det her, hvem der ikke havde gjort det godt nok. Jeg vil næsten sige, at det sådan cirka er 260 af dem, i og med at der stort set kun er to håndfulde eller sådan noget, der har indført pædagogiske læreplaner, og de har altså gjort det med stor begejstring og stor succes og uden ekstra økonomi, så derfor synes jeg, billedet er fortegnet.

Kl. 11.45

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg er ked af at forlænge debatten over for kollegerne, men jeg synes, det er væsentligt at sige, at når ministeren siger, at det er 260 kommuner, der giver anledning til det her, så bliver der altså samtidig sagt, at der er 260 kommuner, der ikke lever op til serviceloven i dag.

Der står i serviceloven, at kommunen skal sørge for, at der bliver sat mål og rammer for, hvordan dagtilbuddene varetager deres opgave. Dermed er jo også sagt, at det her ikke er en smagssag, det er en princippsag. Det er et spørgsmål om principper for, på hvilken måde man synes, staten skal regulere, hvad kommunerne kan eller ikke kan gøre.

Som ministeren jo også siger, er det et meget vidtgående forslag. Det er derfor, ministeren synes, det er en god dag i dag. Det er et meget vidtgående forslag. Det er også rigtigt, at det er meget vidtgående, at staten så detaljeret forholder sig til barnets udvikling, sådan at det sikres fra statslig side, at barnet er i evig fremdrift.

Negativ social arv og det at bryde den bliver efterhånden brugt til at legitimere endog særdeles vidtgående statslig regulering af det almene, af det almindelige, af det, som gælder os alle. Derfor vil jeg sige, at det, som i hvert fald er vores konklusion, er, at når regeringen senere kommer og vil give kommunerne videregående kompetencer i forhold til det specielle, i forhold til mindretallet, i forhold til det, hvor vi ikke har alle forældres og alle borgeres opmærksomhed, vil vi være endog særdeles skeptiske.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Det er at lægge mig ord i munden at sige, at der er ca. 260 kommuner, der ikke lever op til lovens rammer. Det er jo netop derfor, vi ændrer loven, for at gøre den mere præcis. Indtil nu kan vi jo se, at der er en masse gode dagtilbud, der fore-

går også en hel masse godt og med et højt pædagogisk indhold mange steder, men der er måske en tendens til, at man for ensidigt fokuserer på noget bestemt inden for pædagogikken og ikke kommer den palet rundt, som vi ønsker, man skal komme rundt, fordi vi kan se, at det styrker børnenes kompetencer.

Så vil jeg sige, at det her ikke er et behov for styring. Jeg tror, man kan finde et BUPL-blad, hvor jeg er citeret for at sige, at jeg ikke ønsker at lovgive om pædagogiske læreplaner. Det var i foråret 2002, hvor BUPL selv havde vedtaget på deres kongres, at det med læreplaner kunne være en god idé. Det syntes jeg ikke umiddelbart jeg ville lovgive om, hvis det kunne blomstre rundt omkring. Men så får vi vidensopsamlingen om negativ social arv og kan direkte se, at der, hvor der har været indhold i dagtilbuddene, kommer børnene også op på et højere niveau, får flere kompetencer og kan klare sig bedre senere i livet.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg vil gentage min opfordring til, at folk, som interesserer sig for forholdet mellem staten og kommunerne og borgernes muligheder for at præge det, som foregår, læser den forhandling, vi har i dag.

Ministeren siger jo netop, at det her skal gennemføres, for at det er mere præcist, det, der foregår, for at sikre, at man i dagtilbuddene kommer hele paletten rundt, samtidig med at ministeren siger, at der er gode dagtilbud med højt pædagogisk indhold. Det vil sige, at det gode ikke er godt nok, nej, det skal være ens, for at det er godt nok. Det skal være præcist, det skal være målrettet, det skal hele paletten rundt.

Derfor kan vi konstatere, at det, som man gør, og det, som man gerne vil, og som vil blomstre, og som vil give mangfoldighed, men som ikke vil give en læreplan, der præcist kan skrives af efter det, ministeren måtte forestille sig, ikke er godt nok. Jeg synes, det er meget tankevækkende, at vi er nået dertil, at de, som gør det på en mangfoldighed af måder, skal bortdømmes, fordi de ikke gør det mere præcist, fordi de ikke kommer hele paletten rundt, som man skal ifølge ministeren.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Henriette Kjær):

Vi vil efter sommerferien, hvor de her læreplaner er trådt i kraft, se mangfoldigheden blomstre som aldrig før, for nu har vi bedt dem om at tænke nyt, lave et rigtig godt stykke arbejde i forhold til børnene, og de har metodefrihed til at gribe det her an, præcis som de har lyst til ude i den enkelte daginstitution.

Men der skal foregå en masse spændende aktiviteter, og det vil virkelig være noget, der giver et gevaldigt løft, og forældrene skal inddrages, så det bliver de tvunget til, hvilket jeg også synes er godt og positivt. Så jeg har heldigvis ikke samme pessimistiske livssyn og forventninger til det her forslag, som fru Margrethe Vestager har. Jeg har store forventninger til det, og jeg mener bestemt, at vi har ramt den rette balance. Det kan man måske også aflæse i det antal, der stemmer imod.

Kl. 11.50

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 89 stemmer (V, S, DF og KF) mod 13 (SF, RV, EL og KD).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Tredje behandling af lovforslag nr. L 97: Forslag til lov om ændring af våbenloven. (Forbud mod at bære kniv m.v. samt skærpelse af straffen for ulovlig besiddelse af kniv m.v.).

Af justitsministeren (Lene Espersen).
(Fremsat 26/11 2003. Første behandling 10/12 2003. Betænkning 16/3 2004. Anden behandling 23/3 2004).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.